

BROM, Gerard, Nederlands essayist (Utrecht 17 april 1882 - Wijchen 30 november 1959).

Behoorde tot een aantal Nederlanders die, zoals Maria Viola, omstreeks 1910 contact zochten met Vlaanderen en aldus op verschillende vooroorlogse congressen de problematiek van de V.B. leerden kennen. Brom had persoonlijk contact met Ernest Claes en vooral met Frans van Cauwelaert.

Hij werd redacteur van het tijdschrift *Van Onze Tijd*, waarin staatkundige artikelen gepubliceerd werden. Van 1916 tot '26 was hij hoofdredacteur van *De Beiaard*, die de katholieke intelligentsia in Noordnederland beïnvloedde, doch ook in Vlaanderen graag werd gelezen, in een periode waarin Brom en Van Cauwelaert het modernisme bestreden.

De invloed van Brom werd in 1923 zo mogelijk nog groter, door zijn hoogleraarschap in Nijmegen. Van 1923 tot '45 doceerde hij kunstgeschiedenis en schoonheidsleer, daarna geschiedenis van de Nederlandse en algemene letterkunde. Hij had Vlaamsvoelende vrienden, zoals Prof. Moller, Gerard Knuvelde en Pieter van der Meer de Walcheren. Op 9 januari 1925 was Brom in Leuven, waar hij voor *Met Tijd en Vlijt* een rede hield: *Hollanders en Vlamingen*, waarmee hij toch enigszins de grootnederlandse stroming wilde afremmen. Zijn invloed versterkte de tendens tot integraal katholicisme, zoals die voornamelijk naar voren kwam in *Ter Waarheid* (1921-'24) en kort daarna in *De Pelgrim* (1929-'31).

In 1937 werd Brom, tegelijk met Streuvels, Verschaeve en Maria Belpaire, eredoctor aan de Leuvense Universiteit. Toen was zijn invloed vanwege zijn doctrinele onverzettelijkheid reeds sterk gedaald.

WERKEN: *De omkeer in het studentenleven* (1923); - *Katholiek, een schets* (1924); - *Geschiedschrijvers van onze letterkunde* [1947]; - *Frans van Cauwelaert de vriend van Nederland*, in *Vriendenhulde bij de 70ste verjaardag* (1950, p. 151-154).

LITERATUUR: A. Boon, *Gerard Brom*, in *Boekengids*, jg. 5, nr. 8 (oktober 1927, p. 235-239); - J. Eeckhout, *Litteraire profielen*, III (1929); - K. Meeuwesse, *Gerard Brom*, in *Dietsche Warande en Belfort* (maart 1960, p. 155-163); - W.J. Asselberghs, *Gerard Brom in memoriam* (1960); - G. Knuvelde, *Handboek tot de geschiedenis der Nederlandse letterkunde*, IV (1961, tweede uitgave, p. 215-217); - *Uit het archief van Frans van Cauwelaert. I Gedenkschriften over Vlaamse Beweging en Belgische Politiek 1895-1918*, met inleiding en aantekeningen door R. de Schryver (1971).

ROMAIN VANLANDSCHOOT